

Inleiding op de Palmpasendienst 2024: 'LIEVER KWIJT DAN RIJK !'

Palmpasen: de opmaat naar de Stille Week = de laatste week in de zgn. lijdenstijd, veertigdagentijd, vastentijd.

Wat is vasten eigenlijk? Waarom doen we dat?

In de RK-traditie heeft het altijd een grotere plek gehad dan in de Protestantse.

Bij Vasten hoort het zgn. vastentrommeltje: daarin bewaarde je alle snoepjes/koekjes die je wel kreeg maar niet mocht opeten in de vastenperiode. Na de tijd van vasten had je misschien wel een trommeltje vol!

Tegenwoordig heeft het vasten meer een individueel karakter en vult ieder het voor zichzelf in: voor de één betekent het geen sociale media, voor de ander geen alcohol of geen traktaties.

Maar waarom doen we het?

Elke keer als je nee-zegt tegen het dagelijkse aanbod van koek, snoep, wijn of wat ook, ben je bewust dat je dat doet vanwege het vasten.

Vasten is dus een bewustwording, bezinning: een pas op de plaats.

Opvallend is dat zowel joden als moslims ook het vasten kennen. Dit jaar valt de Ramadan zelfs gedeeltelijk gelijk met het christelijke vasten.

Blijkbaar is het in alle drie de godsdiensten van belang om je te bezinnen, maar wat levert het op?? Wat is de meerwaarde hiervan??

Een vraag die de profeet Jesaja aan zijn volk, aan ons, stelt.

We lezen uit Jesaja 58.

Een tijdje geleden was op tv een documentaire over Aleksej Navalny.

Het ging over zijn actieve leven als oppositieleider van Poetin in Rusland. Hoe hij als advocaat zijn leven in dienst stelde van recht en gerechtigheid; hij kwam op voor hen die monddood gemaakt zijn.

Maar hij was een luis in de pels van Poetin – Poetin was hem liever kwijt dan rijk.

Een poging tot vergiftiging mislukte – Navalny knapte weer op en verbleef tijdens zijn herstel in Duitsland. In deze docu werd hem de vraag gesteld: stel dat je vermoord wordt, dat je je leven met de dood moet bekopen, wat zou dan jouw boodschap zijn aan de mensen, die jou volgen?

Zijn antwoord was kort en duidelijk: geef niet op, blijf geloven in recht en gerechtigheid.

Indrukwekkend om deze man dat zo rustig en vol vertrouwen te horen zeggen, terwijl je weet dat hij zijn leven inderdaad met de dood moet bekopen. Met open ogen is hij zijn weg gegaan.

Toen hij in het vliegtuig stapte om terug te keren naar Moskou, nam hij een risico.

Hij vertrouwde er op dat hij - juist door zijn enorme aanhang die hem stond op te wachten – niets te vrezen had.

Hoewel...toen hij vanuit het vliegtuig Moskou zag liggen, boog hij zijn hoofd en was hij stil.

Wat zou er door zijn hoofd zijn gegaan??

Het vliegtuig boog echter af en landde op een vliegveld even buiten Moskou – waar hij door een veel kleiner aantal mensen werd opgewacht. Zodra hij zich legitimeerde werd hij gearresteerd, gevangen gezet en na 2 jaar uiteindelijk op een onverklaarbare manier plotseling gestorven.

Het doet me denken aan Jezus.

Het leven van Jezus werd bedreigd van verschillende kanten. De heftige discussies met de Schriftgeleerden en Farizeeën, als onruststoker in het toch al onrustige klimaat in Israël door de onderdrukking door de Romeinen, waren ook zij hem liever kwijt dan rijk.

Toch gaat Jezus naar het hol van de leeuw: naar Jeruzalem. Waarom?

Jeruzalem stroomde vol met pelgrims: joden die het Paschafeest wilden vieren in de stad met de tempel. Een hoogtijdag in het centrum van het Jodendom.

Maar was dat niet de goden verzoeken??

Waarom zocht Jezus de problemen op? Waarom zocht Navalny de problemen op?

Ik kan me ook nog goed herinneren dat ik als kind Martin Luther King op tv zag en men hem vroeg dat nu zijn leven met de dood bedreigd werd of hij niet wilde stoppen om zich in het openbaar te laten horen en zien. Ook hij weigerde dat. Niet lang daarna is hij vermoord.

Wat is dat toch?

Mensen die niet van wijken weten, die hun idealen blijven volgen, niet vluchten maar met open vizier de strijd aan gaan. Zonder wapens, maar gewoon als een mens die opkomt voor recht en gerechtigheid.

Navalny boog zijn hoofd en werd stil toen hij Moskou zag. Zijn stad, zijn land. Hij wilde er voor gaan, het redden van alle onrecht dat mensen wordt aangedaan.

Jezus moest huilen toen hij Jeruzalem zag. Zijn stad. De tempel. Hij wilde er voor gaan, het redden van de ondergang.

Welke ondergang? Door de Romeinen?

Nee, dat hoopten zijn discipelen: dat hij een einde zou maken aan de Romeinse onderdrukking. De intocht was een politiek statement: met palmtakken werd hij binnengehaald. Niet met macht en praal, maar een koning op een ezel.

Bijna lachwekkend: wat moet deze vertoning voorstellen? Kun je van zo'n iemand iets verwachten? David tegenover Goliath...

Toen Jezus bij de tempel kwam heeft hij daar huis gehouden: een grote schoonmaak op het tempelplein. Moet je je voorstellen: terwijl Jeruzalem volstroomt met pelgrims, maakt hij korte metten met alle handel en wandel bij de tempel.

Waarom?

Misschien wel om de zelfde reden als Jesaja: de profeet die het volk Israël oproept om te stoppen met vasten, met offeren. Het heeft geen zin om je aan al die religieuze regels te houden als het daarbij blijft. M.a.w. je kunt in de vastenperiode heel consequent vasten, God aanroepen en tot hem bidden, maar als het daarbij blijft heeft het geen enkele zin.

Omdat, zegt Jesaja, *jullie onder het vasten strijden en ruziën en vol vuur met elkaar op de vuist gaan. Als je op die manier vast, wordt je stem niet gehoord in de hemel (Jes.58:4).*

Hoe dan wel??

6Is dit niet het vasten dat ik verkies:

misdadige ketenen losmaken,

de banden van het juk ontbinden,

de verdrukten bevrijden,

en ieder juk breken?

7Is het niet: je brood delen met de hongerige,

onderdak bieden aan armen zonder huis,

iemand kleden die naakt rondloopt,

je bekommeren om je medemensen?

8Dan breekt je licht door als de dageraad,

je zult voorspoedig herstellen.

Je gerechtigheid gaat voor je uit,

de majesteit van de HEER vormt je achterhoede.

9Dan geeft de HEER antwoord als je roept;

als je om hulp schreeuwt, zegt hij: 'Hier ben ik.'

De Eeuwige legt de verantwoordelijkheid bij zijn volk neer, bij mensen.

Al het vrome gedoe, het bidden, vasten, offers en weet ik wat al niet meer, heeft geen zin als er geen daden aan gekoppeld worden. Als we denken dat we daarmee de liefde van God kunnen afkopen dan hebben we het mis.

Onze naaste liefhebben als onszelf betekent veel meer dan alle brandoffers en andere offers – vat een Schriftgeleerde de woorden van Jezus samen (Markus 12:33).

Het verhaal gaat dat een leerling van rabbi Jochanan in tranen uitbarstte bij het zien van de verwoeste tempel. Toen rabbi Jochanan vroeg waarom hij hilde, zei de leerling: 'als er geen tempel meer is, waar kunnen we dan onze offers brengen? En als we geen offers meer kunnen brengen, hoe kunnen we dan nog vergeving krijgen bij God van onze zonden?' Rabbi Jochanan antwoordde: Maar staat er niet geschreven: 'Liefde wil ik, geen offers; met God

vertrouwd zijn is meer waard dan enig offer' (Hosea 6:6). Nu we geen offers meer kunnen brengen, moeten we ons maar extra gaan toeleggen op daan van lierde. Die zijn voor God veel meer waard'.

Als je denkt aan al die christenen en moslims die op dit moment vasten. Wat is het waard?
Er wordt gevestigd in Gaza, in Oecraïne, in Rusland...

Wat is ons vasten, wat zijn onze gebeden waard als we geen handen en voeten geven aan de liefde voor onze medemens?

Voor die liefde moeten we gaan. En er niet voor vluchten in het ja maar....

Het zit 'm niet in het grote, in het machtige, in het krachtige.

Het zit 'm in het kleine, in de liefde voor elkaar.

Jezus ging er voor en vluchtte er niet voor weg.

Martin Luther King ging er voor.

Navalny ook.

Zulke mensen hebben we nodig. Om nog in onszelf te blijven geloven.

We zijn ze liever rijk, dan kwijt....

Helmond, Corine Beeuwkes-van Ede